

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Kur un kā>Izmaksas

Civiltiesību jomā nepabeigtās procedūras un tiesvedība, kas sāktas pirms pārejas perioda beigām, turpināsies saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Pamatojoties uz savstarpēju vienošanos ar Apvienoto Karalisti, e-tiesiskuma portāls saglabās visu informāciju attiecībā uz Apvienoto Karalisti līdz 2022. gada beigām.

Izmaksas

Šajā vietnē sniegta informācija par aptuvenajām tiesāšanās izmaksām Skotijā.

Reglamentējošie noteikumi par juridisko profesiju honorāriem

Tiesību aktos nav noteikti honorāru apmēri, kurus juridisko profesiju pārstāvji var pieprasīt saviem klientiem. Tomēr eksistē noteikumi par izdevumu apmēru, ko var atgūt tiesas procesā uzvarējusi puse.

Juriskonsulti

Skotijā nav noteikumu, kas noteiktu juriskonsultu (*solicitors*) honorāru apmērus. Honorāra apmērs ir atkarīgs no dažādiem faktoriem, kas raksturīgi konkrētajai lietai.

Advokāti

Skotijā nav tiesību normu, kas noteiktu advokātu honorārus. Honorāra apmērs ir atkarīgs no dažādiem faktoriem, kas raksturīgi konkrētajai lietai.

Fiksētie izdevumi

Fiksētie izdevumi civillietās

Lietas dalībnieku fiksētie izdevumi civillietās

Skotijā fiksētie izdevumi ir atkarīgi no **procesa veida** un **tiesas**, kurā lieta tiek skatīta. Fiksētie izdevumi jāsedz dažādās procesa stadijās:

iesniedzot dokumentus tiesas procesa uzsākšanai;

iesniedzot papildu dokumentus;

nosakot tiesas sēdi;

saskaņā ar dienas likmi – par patērēto laiku tiesas sēdē;

par izdevumu nodokļu pārskatu iesniegšanu;

iesniedzot apelācijas sūdzību.

Maksa par katra veida darbību ir noteikta Skotijas tiesību aktos, kas tiek saukti par izdevumu rīkojumiem. Civillietās tiek piemērots 1997. gada Šerifa tiesu izdevumu rīkojums un 1997. gada Augstākās civillietu tiesas izdevumu rīkojums. Šajos rīkojumos ir veiktas vairākas izdevumu korekcijas, ņemot vērā izdevumu pieaugumu. Ar papildu informāciju par Skotijas izdevumu rīkojumiem un labojumiem var iepazīties [Skotijas Tiesu dienesta tīmekļa vietnē](#).

Ģimenes tiesības – laulības šķiršana/civilpartnerības izbeigšana, pamatojoties uz pušu vienošanos

Skotijā pieteikumus laulības šķiršanai/civilpartnerības izbeigšanai var iesniegt šerifa tiesā vai Augstākajā civillietu tiesā, izmantojot:

vienkāršoto procedūru;

parasto procedūru.

Nodeva par pieteikuma iesniegšanu laulības šķiršanai/civilpartnerības izbeigšanai šerifa tiesā ir £95; nodeva par pieteikuma iesniegšanu Augstākajā civillietu tiesā pašlaik ir £105. Papildu maksa tiek iekasēta gadījumā, ja šerifa palīgam ir oficiāli jāizsniedz atbildētājam laulības šķiršanas dokumenti. Par šo pakalpojumu gan Šerifa tiesā, gan Augstākajā civillietu tiesā papildus jāmaksā £10, kā arī šerifa palīga iekasēta īpaša maksa.

Parasto laulības šķiršanas/civilpartnerības izbeigšanas procesu uzsāk ar šerifa tiesas rīkojumu.

Nodeva par sākotnējo rīkojumu laulības šķiršanas/civilpartnerības izbeigšanas lietā pašlaik ir £125. Šajā gadījumā tiesa nevar oficiāli izsniegt atbildētājam rīkojumu. Tādēļ par šo dokumentu oficiālu izsniegšanu prasītājam (pieteikuma iesniedzējam) ir papildus jāmaksā juriskonsultam (*solicitor*) vai šerifa palīgam. Dažādās procesa stadijās ir jāmaksā papildu nodevas, kuru apmērs atkarīgs no lietas virzības tiesā (skatīt iepriekš). Ja atbildētājs neapstrīd prasījumu, jāmaksā vismaz papildu nodeva £55 apmērā par pieprasījumu sagatavot tiesas nolēmumu (*minute for decree*). Augstākajā civillietu tiesā pašreizējā nodeva par sākotnējā rīkojuma sagatavošanu laulības šķiršanas/civilpartnerības izbeigšanas lietā ir £140.

Ģimenes tiesības – aizgādība pār bērniem un uzturīdzekļi bērniem

Ģimenes tiesību lietās nodevu apmērs šerifa tiesā ir atkarīgs no tā, vai **papildus lūgumam (vai pieprasījumam) piešķirt aizgādības tiesības un uzturīdzekļus bērnam tiek lūgts (vai pieprasīts) šķirt laulību/izbeigt civilpartnerību**. Ja tiek lūgta (vai pieprasīta) laulības šķiršana/civilpartnerības izbeigšana, tiek piemērotas tādas pašas nodevas kā šķiršanās parastās procedūras gadījumā.

Ja laulības šķiršana netiek lūgta (vai pieprasīta), tiek piemērota nodeva £80 apmērā par sākotnējā rīkojuma sagatavošanu. Dažādās tiesas procesa stadijās jāmaksā papildu nodevas, kuru apmērs ir atkarīgs no lietas virzības tiesā.

Augstākajā tiesā nodevas apmērs ir £140; arī šajā tiesā dažādās lietas stadijās ir jāmaksā papildu nodevas, kuru apmērs ir atkarīgs no lietas virzības tiesā (skatīt iepriekš).

Komerctiesības – līgums un atbildība

Komerctiesību lietās nodevas apmērs ir atkarīgs no **prasības veida** un **tiesas**, kurā prasītājs (persona, kura uzsāk tiesvedību) **ceļ prasību**.

Piemēram, ja prasītājs ceļ prasību, kura saskaņā ar šerifa tiesas noteikumiem atbilst "maza apmēra prasības" nosacījumiem, un vēlas piedzīt summu, kas ir mazāka par £3000, noteiktā nodeva par pieteikuma iesniegšanu tiesā ir £15, ja summa nav lielāka par £200, un £65, ja summa ir lielāka par £200, bet nepārsniedz £3000. Procesa gaitā var rasties nepieciešamība piemērot arī citas tiesas nodevas. Piemēram, ja šerifa palīgam oficiāli jāizsniedz atbildētājam tiesas pavēste, tiek piemērota nodeva £10 apmērā, kā arī jāsedz šerifa palīga izdevumi. Šerifa palīgs šo procedūru var veikt tikai gadījumā, ja prasītājs ir fiziska persona. Citām pusēm ir pašām jāgādā par šo dokumentu izsniegšanu, ko veic juriskonsults vai šerifa tiesas amatpersona, un par to viņam jāmaksā atsevišķa nodeva.

Ja prasītājs ceļ prasību, kura atbilst "paātrinātā procesa" nosacījumiem, un, piemēram, prasības summa ir lielāka par £3000, bet nepārsniedz £5000, nodeva par tiesas pavēsti pašlaik ir £65. Tāpat kā iepriekš, arī šā procesa gaitā var rasties nepieciešamība maksāt arī citas tiesas nodevas (skatīt iepriekš). Šādās lietās šerifa sekretārs nevar organizēt oficiālās tiesas pavēstes izsniegšanu atbildētājam, tādēļ pusei pašai jānodrošina šis process, algojot vai nu juriskonsultu, vai šerifa tiesas amatpersonu. Par viņu pakalpojumiem būs jāmaksā atsevišķi.

Ja prasītājs ceļ prasību, kura atbilst "vispārējās piekritības lietu" nosacījumiem, piemēram, ja prasības summa pārsniedz £5000 vai lietā ir piemērojama noteikumu 40. nodaļa (komercprasība), par rīkojumu uzsākt procesu maksājamā nodeva ir £80, un procesa gaitā var rasties papildu izdevumi (skatīt iepriekš).

Ja prasība tiek celta Augstākajā civillietu tiesā (*Court of Session*), sākotnējā nodeva pašlaik ir £180. Tomēr procesa gaitā var rasties nepieciešamība maksāt arī citas tiesas nodevas (skatīt iepriekš).

Civilprocesa stadija, kurā jāmaksā fiksētie izdevumi

Sākotnējā nodeva ir jāmaksā brīdī, kad tiek **uzsākta tiesvedība**, iesniedzot dokumentus tiesā. Ja tiesas pavēsti izsniedz šerifa palīgs (fizisku personu celtas maza apmēra prasības, kā arī pieteikumi vienkāršotajam laulības šķiršanas/civilpartnerības izbeigšanas procesam), nodeva £ 10 apmērā ir jāmaksā brīdī, kad tiek prasīta pavēstes izsniegšana. Šerifa palīga nodeva jāmaksā pēc šerifa sekretāra/sesijas sekretāra pieprasījuma, saņemot šerifa palīga nodevas kvīti. Citas nodevas ir maksājamas, iesniedzot papildu dokumentus, nosakot tiesas sēdi, par izmantoto tiesas sēdes laiku (saskaņā ar dienas likmi), iesniedzot pārskatu piespiesto tiesāšanās izdevumu aplikšanai ar nodokļiem un iesniedzot pārsūdzību.

Fiksētie izdevumi krimināllietās

Lietas dalībnieku fiksētie izdevumi krimināllietās

Tādu nav – apsūdzētajam ir tiesības saņemt juridisko palīdzību aizstāvībai krimināllietā, ja apsūdzētā finansiālais stāvoklis **atbilst noteiktajām prasībām**.

Fiksētie izdevumi konstitucionālajā tiesvedībā

Lietas dalībnieku fiksētie izdevumi konstitucionālajā tiesvedībā

Cilvēktiesību jautājumus var izskatīt kā daļu no jebkura civilprocesa. Tādēļ piemērojamā nodeva ir atkarīga no izskatāmās prasības veida un pieprasītās procedūras:

maza apmēra prasījumi, kas nepārsniedz £200 – pašlaik £15;

maza apmēra prasījumi, kas pārsniedz £200, bet nepārsniedz £3000 – pašlaik £65;

lietas, kurā prasības summa ir robežās no £3000 līdz £5000, izskatīšana paātrinātā kārtībā (*summary cause actions*) – pašlaik £65;

vispārējās piekritības lietas (*ordinary cause actions*), kurās prasības summa ir virs £5 000 – pašlaik £80;

ieteikums lietas izskatīšanai paātrinātā kārtībā (*summary application actions*) – pašlaik £80;

Augstākās civillietu tiesas lietas – pašlaik £180.

Visos šajos atšķirīgajos lietu veidos dažādās to procesa stadijās var rasties nepieciešamība maksāt papildu nodevas, kuru apmērs ir atkarīgs no lietas virzības tiesā (skatīt iepriekš)

Konstitucionālās tiesvedības stadija, kurā jāsedz fiksētie izdevumi

Konstitucionālajā tiesvedībā sākotnējā nodeva jānomaksā, iesniedzot dokumentus tiesas procesa uzsākšanai, iesniedzot papildu dokumentus, nosakot tiesas sēdi, par izmantoto tiesas sēdes laiku (saskaņā ar dienas likmi), par pārskatu iesniegšanu piespiesto tiesāšanās izdevumu aplikšanai ar nodokļiem un iesniedzot pārsūdzību.

Iepriekšēja informācija, ko sniedz juridiskie pārstāvji

Pušu tiesības un pienākumi

Juriskonsultu pienākums ir informēt savus klientus par samaksu, kas klientiem būs jāmaksā par juriskonsulta pakalpojumiem. Juriskonsultam būtu klientam jāsniedz arī informācija par izredzēm panākt sekmīgu iznākumu un nepieciešamajiem izdevumiem. "**Skotijas juriskonsultu rīcības kodekss**" paredz, ka juriskonsultam ar saviem klientiem ir jāsazinās skaidri saprotamā un efektīvā veidā.

Izdevumu noteikšanas tiesiskais pamats

Kur atrast informāciju par tiesisko pamatu izdevumu noteikšanai Skotijā?

Skotijas Tiesu dienesta tīmekļa vietnē ir pieejama ierobežota informācija par tiesas nodevām.

Lexis/NexisButterworths ik gadu publicētajā **Skotijas Likumu katalogā** ir iekļauts pielikums par nodevām.

Kādās valodās ir pieejama informācija par tiesisko pamatu izdevumu noteikšanai Skotijā?

Visa informācija ir pieejama angļu valodā.

Skotijas Tiesu dienesta tīmekļa vietnē atrodama izvēlne ļauj iegūt informāciju par tiesas procesiem ne tikai angļu, bet arī citās valodās.

Tajā ir pieejams saraksts ar dokumentiem un brošūrām, kuras ir tulkotas gēlu, pandžabu un urdu valodā, kā arī ķīniešu valodas kantonas dialektā.

Kur atrast informāciju par mediāciju?

Kopš 2004. gada **Skotijas Mediācijas tīkls** (SMN) savā tīmekļa vietnē piedāvā "mediācijas kartes" pakalpojumu. Minētā informācija vairākas reizes tikusi atjaunināta. Šo darbu finansē Skotijas valdība. Daudzos izdales materiālos un tīmekļa vietnēs parādās saite uz **Skotijas Mediācijas tīklu**. SMN birojs pieņem pieprasījumus arī pa tālruni un informē sabiedrību par atbilstošu mediācijas pakalpojumu. **Skotijas Mediācijas reģistrā** ir norādīta mediatoru kvalifikācija, lai pusēm būtu vairāk informācijas, izvēloties mediatoru.

Kur atrast papildu informāciju par izdevumiem?

Tīmekļa vietne, kurā pieejama informācija par izdevumiem

Informācija par **tiesu nodevām Skotijā** ietver:

Augstās tiesas, Augstākās civillietu tiesas, kā arī šerifa tiesu nodevu rīkojumu kopsavilkumi;

veidlapu atbrīvošanai no nodevu samaksas;

nodevas, kas maksājamas par visbiežāk celtajām prasībām, ko lietu dalībnieki iesniedz šerifa tiesā;

saites uz grozījumiem nodevu rīkojumos.

Kur atrast informāciju par dažādu procesu vidējo ilgumu?

Skotijas valdība savā **tīmekļa vietnē** publicē informāciju par paātrinātā kārtībā izskatītajām krimināllietām, kuras pabeigtas 6 mēnešu laikā. Paātrinātā kārtībā tiek izskatīti apmēram 95 % no visām lietām, kas tiek izskatītas krimināltiesās. Nav informācijas par vidējo laiku, kas lietu izskatīšanai nepieciešams civiltiesām. Pat attiecībā uz konkrēta veida procesiem pastāv atšķirības starp lietām, un lietas izskatīšanas laiks var būt atšķirīgs. Juriskonsults, kuram ir pieredze ar šāda veida procedūrām, var jums sniegt informāciju par vidējo lietas izskatīšanas laiku.

Kur atrast informāciju par noteikta veida procesa vidējām kopējām izmaksām?

Informācija par vidējām izmaksām nav pieejama, jo katra lieta ir atšķirīga. Informāciju par izmaksu paredzamo apmēru var sniegt juriskonsults, kuram ir pieredze ar attiecīgā veida lietām.

Pievienotās vērtības nodoklis

Kā tiek sniegta šī informācija?

Publicētajās izmaksās ir iekļauts PVN.

Kādas ir piemērojamās likmes?

Ja likme ir piemērojama, tā ir 20 procenti.

Juriskā palīdzība

Civilprocesā piemērojamais ienākumu sliekšnis

Tas, vai persona kvalificējas juridiskās palīdzības saņemšanai civilīetā, tiek aprēķināts, pamatojoties uz personas rīcībā esošo ienākumu līmeni (ko attiecīgā puse var atļauties), turklāt summa, kas personai ir jāsedz pašai, pieaug proporcionāli ienākumu apmēram (slīdošā skala). Pašlaik juridiskā palīdzība ir pieejama cilvēkiem, kuru rīcībā esošie gada ienākumi nepārsniedz £25 450.

Kriminālprocesā apsūdzētajiem piemērojamais ienākumu sliekšnis

Ja lieta tiek skatīta saskaņā ar smago nodarījumu procedūru, tiek veikta pārbaude, vai personai vai tās apgādājamiem tiesāšanās izdevumu segšana neradīs pārmērīgu finanšu slogu. Nav noteikts ienākumu sliekšnis.

Tāda pati pārbaude tiek izmantota, ja lieta tiek skatīta paštrinātā kārtībā un juridiskā palīdzība tiek lūgta pēc tam, kad apsūdzētais ir lūdzis tiesai atzīt viņa nevainīgumu. Arī šajā gadījumā nepastāv ar likumu noteikts ienākuma sliekšnis.

Aprēķinus veic **Juridiskās palīdzības padome (Legal Aid Board)**. Praksē tiek izmantots pašreizējā rīcībā esošo ienākumu maksimālā apmēra £26 239 nedēļas ekvivalents (spēkā no 2011. gada 1. aprīļa). Tādējādi rīcībā esošo iknedēļas ienākumu maksimālais apmērs ir £245 (pēc pirmās nepieciešamības izdevumu un atvieglojumu par apgādājamiem atņemšanas). Ja pieteikuma iesniedzēja rīcībā esošie iknedēļas ienākumi pārsniedz £245, tiek izvērtēta lietas būtība un noteikts, vai tiesāšanās izdevumu segšana pieteikuma iesniedzējam radītu pārmērīgu finanšu slogu.

Citās krimināllietās, kas tiek skatītas paštrinātā kārtībā, juriskonsults ir tiesīgs pieteikt apsūdzēto konsultācijām pārstāvības veidā (*ABWOR – advice by way of representation*), ja apsūdzētais atzīst savu vainu vai lietas izskatīšana notiek bez aizstāvības darbībām. Šādos gadījumos rīcībā esošo ienākumu sliekšnis ir £245 nedēļā. Tajā tiek iekļauti ienākumi no visiem avotiem, neņemot vērā pienākošos jeb "passported" ienākumus (gadījumos, kad persona ietilpst noteiktā kategorijā un tāpēc automātiski iziet pārbaudi) vai vērā neņemamos pabalstus, un no kopējiem ienākumiem tiek atņemtas piemaksas par apgādājamiem.

Cietušajiem piemērojamais ienākumu sliekšnis kriminālprocesā

Cietušajiem kriminālprocesā nav pieejama **pilna apjoma juridiskā palīdzība**. Juriskonsulti var dot padomus un palīdzēt procesā, bet juridiskā palīdzība neattiecas uz pārstāvību. Šādos gadījumos rīcībā esošo ienākumu sliekšnis ir £245 nedēļā. Tiek iekļauti ienākumi no visiem avotiem, neņemot vērā jebkādas "pienākošos" vai vērā neņemamos pabalstus, no kopējiem ienākumiem tiek atņemti atvieglojumi par apgādājamiem.

Ja juridiskā palīdzība tiek lūgta nolūkā saņemt kompensāciju par noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarītajiem miesas bojājumiem, maksimālais rīcībā esošo ienākumu sliekšnis ir £26 239. Tomēr noteiktus šāda veida prasījumus var izskatīt **Noziedzīgu nodarījumu rezultāta gūto miesas bojājumu kompensācijas pārvalde (Criminal Injuries Compensation Authority)** un finansēt (ja iespējams) no *Advice and Assistance* līdzekļiem; šajā gadījumā juridiskās palīdzības saņemšanai saistībā ar civilprasībām tiek piemēroti citi atbilstības sliekšņi.

Citi nosacījumi juridiskās palīdzības sniegšanai cietušajiem

Kriminālprocesā juridiskā palīdzība cietušajiem nav pieejama.

Nav īpašu nosacījumu juridiskās palīdzības piešķiršanai civilprocesā. Juridiskās palīdzības padomei ir tiesības piešķirt juridisko palīdzību, ja konkrētās lietas apstākļi to pieļauj.

Citi nosacījumi, kas attiecas uz juridiskās palīdzības sniegšanu apsūdzētajiem

Nav īpašu nosacījumu, kas tiesai vai padomei jāievēro, piešķirot juridisko palīdzību krimināllietās.

Bezmaksas tiesvedība

Tiesas izdevumi **nav jāmaksā** šādos gadījumos.

Šerifa tiesā:

par pieteikumiem, kuri iesniegti, pamatojoties uz jebkuru tiesību aktu, saistībā ar dzimšanas, miršanas vai laulību reģistrāciju;

par pieteikumiem, kuri iesniegti saskaņā ar 1968. gada Sociālā darba (Skotijas) likuma III daļu;

par pieteikumiem, kuri iesniegti saskaņā ar 2003. gada Garīgās veselības (aprūpes un ārstēšanas) (Skotijas) likumu;

par pieteikumiem vai pārsūdzībām, kas iesniegtas saskaņā ar 1995. gada Bērnu (Skotijas) likuma II daļu;

par pieteikumiem, kuri iesniegti saskaņā ar 1974. gada Patērētāju kredītu likuma 129. pantu;

parādniekiem vai kreditoriem, ja tiesas process uzsākts saskaņā ar 1987. gada Parādnieku (Skotijas) likumu vai 2002. gada Parāda restrukturizācijas un apķīlāšanas (Skotijas) likumu, izņemot nodevas par izsoles ziņojuma un tiesas revidenta ziņojumu pārbaudi;

par īpašuma inventarizācijas saraksta pieņemšanu vai pārbaudi, īpašuma inventarizācijas saraksta papildināšanu vai koriģēšanu (neatkarīgi no tā, vai nepieciešams apstiprinājums par nāvi aktīvajā karadienestā).

Augstākajā civilīetā tiesā:

Parādniekiem saistībā ar procesiem, kas notiek saskaņā ar 1987. gada Parādnieku (Skotijas) likumu:

par priekšlikumiem vai priekšlikumu noraidījumiem rakstveidā vai mutvārdos tiesā, ja to mērķis ir tikai uzsākt turpmākos procesa posmus, tostarp:

19.1. noteikums (nolēgums bez pušu klātbūtnes);

22.3(5)(a) noteikums (lietas izbeigšana);

36.13. noteikums (Lorda-tiesneša (*Lord Ordinary*) nāve, invaliditāte, lietas otrreizēja izskatīšana u.c.);

37.1(2)(b), 37.1(6) un 37.1(7) noteikums (pieteikums izskatīt lietu zvērināto tiesā);

37.10 noteikums (sprieduma piemērošana);

38.17(1) noteikums (uzklašanās rīkojumi);

40.7(3) noteikums (procedūra pēc pārsūdzības pārsūtišanas);

40.11(1)(a) noteikums (pārsūdzības paštrināta noraidīšana), bet tikai gadījumos, kad iesniegums attiecināms uz 40.7A noteikumu (nepieciešams pieteikums par pārsūdzības paštrinātu noraidīšanu);

41.15(1) noteikums (iesniegums pārsūdzības izskatīšanai) tiek pārsūdzēts nolēmums, kas nav galīgais spriedums;

40.15(1) noteikums (lēmums par pārsūdzības izskatīšanu);

41.22(1) noteikums (iesniegums turpināt procedūru).

Turklāt puses noteiktos gadījumos var tikt atbrīvotas no tiesas izdevumu nomaksas, ja:

persona vai tās partneris saņem ienākumu pabalstu saskaņā ar 1992. gada Sociālās apdrošināšanas iemaksu un pabalstu likumu;

personas ienākumi pamatojas uz darba meklētāja pabalstu (izmaksā saskaņā ar 1995. gada Darba meklētāju likumu);

persona saņem civilo juridisko palīdzību 1986. gada Juridiskās palīdzības (Skotijas) likuma 13(2). panta izpratnē attiecībā uz tematu, kas norādīts Nodevu tabulā, saistībā ar kuru jānomaksā šī nodeva;

nodeva jāmaksā saistībā ar vienkāršotas laulības šķiršanas vai civilpartnerības izbeigšanas pieteikumu, un šī iemesla dēļ persona saņem konsultācijas un palīdzību no juriskonsulta saskaņā ar 1986. gada Juridiskās palīdzības (Skotijas) likumu;

personas juriskonsults ir uzņēmies darbu, kas norādīts Nodevu tabulā un par kuru jāmaksā atlīdzība, pamatojoties uz jebkādiem 1986. gada Juridiskās palīdzības (Skotijas) likuma 36. panta noteikumiem ar nosacījumu, ka juridiskās palīdzības sniegšana ir īpaši steidzama;

persona vai tās partneris saņem garantijas kredītu saskaņā ar 2002. gada Valsts pensiju kredītu likumu;

persona vai tās partneris saņem strādājošo nodokļu kredītu ar nosacījumu, ka:

bērna nodokļu kredītu nomaksā pati puse vai puse ir pāra daļa, kas kopīgi pieprasa bērna nodokļu kredītu saskaņā ar 2002. gada Nodokļu kredītu likuma 3 (5A). pantu;

nodokļu kredītam, ko saņem puse, ir raksturīgi invaliditātes vai smagas invaliditātes (vai abu) elementi;

strādājošo nodokļa kredīta aprēķinos vērā ņemtais kopējais gada ienākums nepārsniedz £16 642;

persona vai tās partneris saņem ar ienākumiem saistītu nodarbinātības vai atbalsta pabalstu saskaņā ar 2007. gada Sociālo pabalstu reformas likumu.

Kad zaudētājai pusei jāsedz uzvarētājas puses izdevumi?

Tas atkarīgs no **iesniegtā pieteikuma veida**. Šis izmaksas ir ļoti sīki noteiktas tiesu noteikumos, un katru konkrēto lietas veidu ir jāpārbauda atsevišķi.

Tomēr kopumā ir piemērojami šādi noteikumi.

Maza apmēra prasības (lietas, kurās prasības summa nepārsniedz £3000)

Maza apmēra prasījumu lietās procesa beigās tiesa var izlemt par izdevumu atlīdzināšanu. Atlīdzināmo summu var noteikt šerifs. Arī tiesas sekretārs (šerifa sekretārs) var aprēķināt summu uzreiz vai vēlāk.

Parasti tiesas izdevumi tiek atlīdzināti pusei, kura uzvarējusi tiesā. Izmaksas atlīdzina zaudējusi puse. Parasti tiek noteikti atlīdzināmo izdevumu ierobežojumi:

ja prasības summa nepārsniedz £200, izdevumu atlīdzināšana parasti netiek piemērota;

ja prasības summa ir lielāka par £200, bet nepārsniedz £1500, maksimālais tiesāšanās izdevumu apmērs, ko atlīdzina uzvarējušai pusei ir £150;

ja prasības summa ir lielāka par £1500, bet nepārsniedz £3000, parasti maksimālais tiesāšanās izdevumu apmērs, ko atlīdzina uzvarējušai pusei, ir 10 % no prasības summas.

Ja tiek piemērota izdevumu atlīdzināšana, atlīdzināmajā summā var ieskaitīt visus tiesāšanās izdevumus ar nosacījumu, ka kopējie izdevumi un nodevas nepārsniedz iepriekš minētās maksimālās robežas.

Paātrinātās kārtības lietas (lietas, kurās prasības summa nepārsniedz £5 000)

Ja, pabeidzot lietas izskatīšanu, tiesa pieņem lēmumu piespriest izdevumu atlīdzināšanu, atlīdzināmo summu aprēķina **tiesas sekretārs** (šerifa sekretārs), balstoties uz fiksētu izmaksu tabulu. Aprēķinātā summa būs atkarīga no lietā ieguldītā darba apjoma un veida. Aprēķinus var veikt arī neatkarīgā amatpersona – tiesas revidents (ja šerifs vai šerifa sekretārs lemj, ka tas ir vajadzīgs).

Ja prasījums ir noraidīts, tiesas sekretārs uzklauša puses par izmaksām, kas tām radušās. Parasti šo procedūru veic jebkuras lietas izskatīšanas beigās.

Tomēr, ja šerifs izdod savu nolēmumu vēlāk vai ja tiesas sēdes noslēgumā nav pietiekami daudz laika, izskatīšanu var turpināt citā dienā, sasaucot īpašu tiesas sēdi par tiesāšanās izdevumiem, kurā var ierasties abas puses.

Parasti tiesāšanās izdevumi tiek atlīdzināti pusei, kuras prasījums ir apmierināts. Izdevumus atlīdzina zaudējusi puse.

Kad **šerifa sekretārs** vai **tiesas revidents** ir aprēķinājis (izvērtējis) izdevumu summu, pārskats tiek nosūtīts šerifam apstiprināšanai. Ja šis pārskats tiek izskatīts īpašā izmaksu izskatīšanas sēdē, šerifa sekretārs nosaka sēdes datumu un laiku, kurā šerifs var apstiprināt izmaksu pārskatu.

Šerifa galīgo nolēmumu (spriedumu) lietā nedrīkst pasludināt, kamēr šerifs nav apstiprinājis izdevumu pārskatu. To izdara reizē ar pārskata apstiprināšanu.

Prasības, ko izskata parastajā kārtībā

Šādās lietās tiesa var **brīvi izvēlēties, vai piespriest tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu**. Saskaņā ar noteikumiem pirms nolēmuma par izmaksām pieņemšanas šai summai ir jāpiemēro nodokļi, ja vien tie nav noteikti fiksētā apjomā.

Parasti tiesa par tiesāšanās izdevumiem lemj vairākos posmos. Pirmajā posmā šerifs pieņem lēmumu par to, kurš – prasītājs vai atbildētājs – ir tiesīgs saņemt izdevumu atlīdzību, un dod atļauju sagatavot izmaksu pārskatu un iesniegt to tiesā. Pēc tam tiesa nosūta lietu neatkarīgai amatpersonai – tiesas revidentam, kurš aprēķina piemērojamos nodokļus un sagatavo pārskatu. Visbeidzot, kad revidents ir aprēķinājis nodokļus un šerifs ir pieņēmis lēmumu par jebkādiem iebildumiem revidenta pārskatā, tiesa sagatavo rīkojumu par ar nodokļiem aplikto izdevumu apmaksu.

Augstākā civillietu tiesa

Process Augstākajā civillietu tiesā ir līdzīgs procesam, ko piemēro parastajā kārtībā izskatītām prasībām; saskaņā ar to tiesa vispirms nosaka, kurai pusei tiesāšanās izdevumi tiks atlīdzināti (ievērojot noteikumu par izmaiņām), un nosūta lietu tiesas revidentam, kurš aprēķina iekasējamās izmaksas.

Tiesa izdod rīkojumu par ar nodokļiem aplikto izdevumu samaksu, ja vien nav īpašs pamatojums to nedarīt.

Ekspertu honorāri

Parasti ir nepieciešams iesniegt lūgumu šerifam/tiesnesim. Šāds lūgums ir jāiesniedz, lai lieciniekiem papildus tiesībām uz parasto liecinieku izdevumu atlīdzību tiktu oficiāli piešķirtas tiesības uz papildu izdevumu atlīdzību, kas tiem pienākas kā kvalificētiem ekspertiem.

Tulkotāju un tulku honorāri

Vienkāršotā šķiršanas procesā tiesas noteikumi paredz, ka gadījumā, ja dokumenti ir jāizsniedz personai, kura dzīvo ārpus Skotijas, dokumenta tulkojumu tās valsts oficiālajā valodā, kurā dokumenti ir jāizsniedz, ir jānodrošina personai, kura uzsāk vienkāršoto šķiršanas procedūru.

Praksē tulka pakalpojumus apmaksā persona, kurai šie pakalpojumi ir nepieciešami. Tomēr noteiktās lietās tiesa var lemt, ka tulka pakalpojumus nepieciešams nodrošināt taisnīguma interesēs, un šajā gadījumā tiesa var lemt, ka tulka izmaksas sedz no tiesas līdzekļiem.

Saites

[Skotijas Tiesu dienests](#)

[Skotijas Mediācijas tīkls](#)

[Skotijas tiesas \(izdevumi\)](#)

[Skotijas Juristu biedrība](#)

[Skotijas Juridiskās palīdzības padome](#)

[Skotijas Mediācijas reģistrs](#)

Saistītie pielikumi

Apvienotās Karalistes ziņojums izdevumu pārredzamības pētījumam

Lapa atjaunināta: 26/06/2019

Šis lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autoritātes noteikumiem,

ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.